

DOLOČITEV DOPUSTNE NOSILNOSTI TAL

Dopustna_nosilnost

Ob kliku ikone *Dopustna_nosilnost* se pojavi menu:

Dopustna nosilnost

Naslov	Test	Komentar
Legenda oznak		
		Primer za navodila
γ	19	q_{tot} 5.5000
γ	19	Terzaghi 576.4984 ☒
c	24	Terzaghi 2 561.7540 ☐
ϕ	24	Meyerhof 245.1850 ☐
e_B	0.3	Hansen 334.8844 ☐
e_L	0.3	Hansen-Suklje 272.3477 ☐
H_B	100	Vesic 365.5173 ☐
H_L	130	
q	0.5	kontrola zdrsja 164.012 kN < 224.650 kN O.K.
η	11	
β_B	5	
β_L	6	
α_1	3	
α_2	4	
C Zapri OK		

Podatki, potrebni za izračun, se zapisujejo v pripadajoča okna. Podatke lahko razdelimo na dve skupini: podatke o zemljini in podatke o temelju (njegovih dimenzijah in legi ter obtežbi).

Podatki o zemljini so:

γ specifična teža zemljine nad temeljem

γ' specifična teža zemljine pod temeljem (če sta specifični teži zemljine nad in pod temeljem enaki, lahko podamo samo eno vrednost).

c kohezija

ϕ kot notranjega trenja.

Programu je mogoče podati tudi faktorja varnosti in sicer F_c za kohezijo (predefinirana vrednost je 2.5) in F_ϕ (predefinirana vrednost je 1.5). Oba faktorja varnosti seveda lahko spremojemo (prazne prostore ali vrednosti, ki so enake ali manjše od nič, program avtomatično pretvori faktorja v 1).

Podatki o lokaciji in dimenzijah temelja so:

Najosnovnejši podatki so:

L dolžina temelja

B širina temelja

D globina temelja. Če je temelj nagnjen za kot η , je potrebno podati dimenzijo na plitvejšem delu.

Če vertikalna sila P ne deluje v središču temelja, je mogoče podati ekscentriteti vertikalne sile $P_{e_B}^P$ in e_L^P . Če deluje na temelj še enakomerne zvezna obtežba, se računski ekscentriteti še korigirata za vpliv enakomerne zvezne obtežbe v e_B^V in e_L^V . Program nato sam izračuna računski dimenziji B' in L' (ki sta, če je ekscentriteta sile P enaka nič, kar enaki dimenzijama B in L).

Podati je mogoče še komponenti horizontalne sile H_L in H_B , katerih položaj ne vpliva na izračun.

Dodatno je mogoče podati še naslednje podatke:

η kot nagiba temelja v smeri dimenzije B (v stopinjah)

β_B kot nagiba terena za temeljem v smeri dimenzije B
(v stopinjah)

β_L kot nagiba terena za temeljem v smeri dimenzije B
(v stopinjah)

Podatki o obtežbi so:

P koncentrirana sila, normalna na površino temelja

q vertikalna zvezna obtežna (lastna teža temelja)

H_B koncentrirana sila, delajoča vzporedno s površino temelja v
smeri dimenzije B

H_L koncentrirana sila, delajoča vzporedno s površino temelja v
smeri dimenzije L

Celotna sila, normalna na površino temelja se izračuna kot

$$V = P + q \cdot B \cdot L.$$

Pregled nekaterih ikon

Brisanje vseh podatkov.

Zapiranje okna in vrnitev v glavno okno.

Izračun brez tvorbe WinWord datoteke.

Izračun s tvorbo WinWord datoteke (opomba: opcija samo pri uporabnikih z WinWord licenco).

kontrola zdrsa

164.012 kN < 224.650 kN O.K.

Program najprej preveri kontrolo zdrsa temelja. Izvede jo z rezultanto horizontalnih sil H_B in H_L . Če je rezultanta sil večja od zdrsne odpornosti, se polje obarva rdeče. Program v takem primeru ne izvede izračuna dopustne nosilnosti.

Program še kontrolira, ali rezultanta vertikalnih sil pade izven jedra prereza. Tudi v tem primeru izpiše opozorilo.

Ikona, ki omogoči pripravo podatkov za računanje nosilnosti na večslojnem prostoru.

Program nato izračuna celotno obtežbo, normalno na obtežbo, q_{tot} (obtežba q , povečana za vertikalno silo P , reducirano s površino temelja) in dopustne nosilnosti po enačbah, ki so jih podali Terzaghi (za kvadratne in trakaste temelje), Meyerhof, Hansen (teoriji, privzeti po Bowlesu in Šukljetu) ter Vesi}. Vsak izračun po pripadajoči enačbi je podan kot opcija, ki jo je poljubno mogoče izključiti.

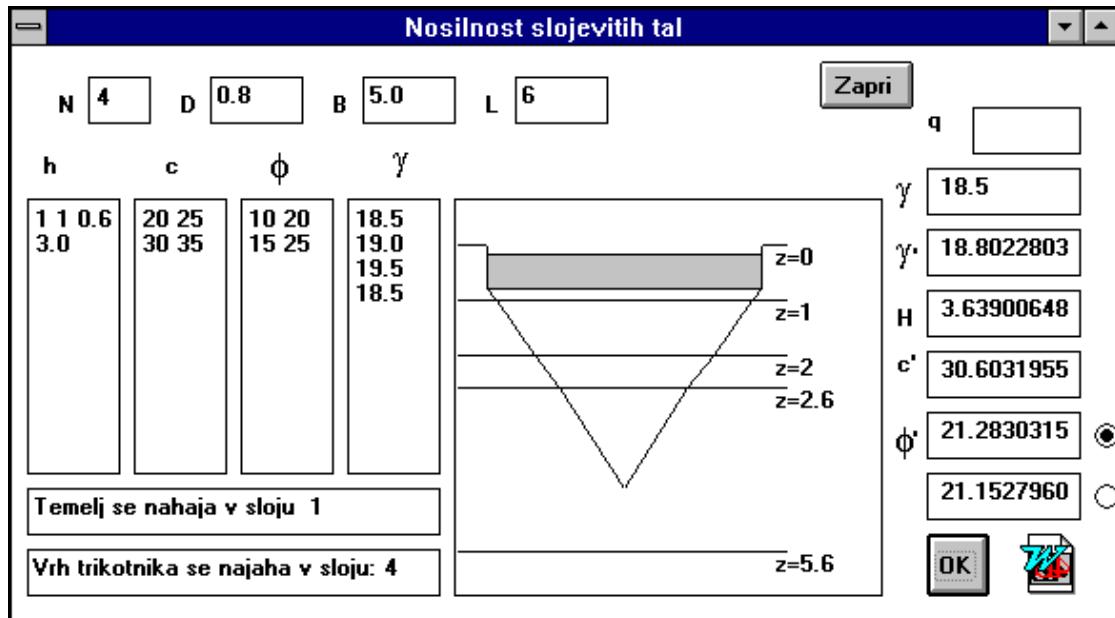
Okence za vključitev/izključitev željene metode v izračun. Križec pomeni vključeno opcijo, prazen kvadrat pa izključeno.

Temljenje na slojevitem polprostoru

Ikona, ki omogoči pripravo podatkov za računanje nosilnosti na večslojnem prostoru.

Poseben primer nastopi, kadar se temelj nahaja v slojevitem polprostoru. Tudi če se temelj v celoti nahaja v enem sloju, lahko cona porušitve sega v spodnji sloj, kar je potrebno dodatno upoštevati.

Okno za določitev parametrov za večslojni prostor

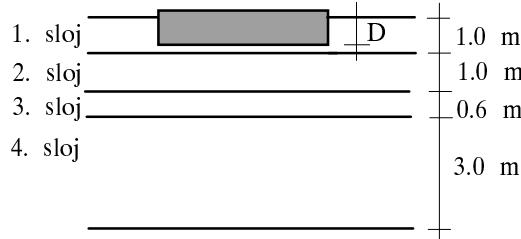
Računski postopek bo prikazan na različnih primerih.

Za temelj, katerega globina temeljenja D znaša 0.8 m je potrebno določiti dopusno nosilnost. Teren sestavlja širje sloji z naslednjimi karakteristikami:

Sloj	Debelina	γ	c	ϕ
1	1.0	18.5	20	10
2	1.0	19.0	25	20
3	0.6	19.5	30	15
4	3.0	18.5	35	25

Izračunati je potrebno nadomestne vrednosti kohezije in strižnega kota za obravnavani temelj.

Iz slike vidimo, da se temelj v celoti nahaja v prvem sloju.

Izračun globine H

$$H = \frac{B}{2} \cdot \tan\left(45 + \frac{\phi}{2}\right), \text{ kjer moramo upoštevati strižni kot različen za vsak sloj.}$$

Za nadomestno kohezijo slojev pod temeljem dobimo:

$$c_{\text{nad}} = \frac{\int_{z=D}^{D+H} c(z) \cdot dz}{H}$$

Za izračun nadomestnega strižnega kota pa lahko izbiramo med dvema enačbama:

$$\phi_{\text{nad}} = \arctan\left(\frac{\int_{z=D}^{D+H} \tan(\phi(z)) \cdot dz}{H}\right)$$

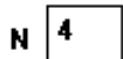
ozziroma

$$\phi_{\text{nad}} = \frac{\int_{z=D}^{D+H} \phi(z) \cdot dz}{H}$$

$$\phi_{\text{nad}} = \frac{\int_{z=D}^{D+H} \phi(z) \cdot dz}{H}$$

.

Opis ikon

Število slojev, ki tvorijo stratigrafijo

D **0.8**   **B** **5.0**   **L** **6**

Podatki o globini D, krajši dimenziji B in daljši dimenziji L. Podatka o L ni potrebno podati.

h	c	φ	γ
11 0.6 3.0	20 25 30 35	10 20 15 25	18.5 19.0 19.5 18.5

V posamezne kolone podajamo podatke o debelinah posameznih slojev, koheziji, kotu notranjega trenja in prostorninski teži. Podatke podajamo vedno od najvišjega proti nižje ležečim slojem. Podatke v posameznem stolpcu ločimo s presledkom ali pritsnemo tipko Enter. Podati je potrebno toliko podatkov, kolikor smo navedli slojev.

datoteke.

Izračun brez tvorjenja WinWord

Izračun s tvorbo WinWord datoteke (opomba: opcija samo pri uporabnikih z WinWord licenco).

Zapri

Zapiranje okna in vrnitev v prejšnje okno (Dopustna nosilnost). Vsi podatki, potrebeni za izračun dopustne nosilnosti se avtomatično prenesejo iz okna Nosilnost slojevitih tal v okno Dopustna nosilnost.

Temelj se nahaja v sloju 1

Vrh trikotnika se nahaja v sloju: 4

Informacija o temelju in globini, do koder sega globina klina. Če se temelj nahaja globlje od najnižjega sloja ali vrh klina izпадa iz podanih slojev, se v teh oknih izpiše opozorilo.

γ **18.5**

Nadomestna specifična teža slojev nad temeljem.

γ **18.8022803**

H **3.63900648**

c' **30.6031955**

ϕ' **21.2830315**

21.1527960

Podatki o nadmestni specifični teži, koheziji in kotu notranjega trenja za sloje pod temeljem. H predstavlja višino klina. Izbiramo lahko med dvema možnostima izračuna nadomestnega strižnega kota. V prvem primeru je nadomestni kot izračunan s povprečenjem tangensov kotov, v drugem primeru pa s povprečenjem kotov. Opcijo, ki jo želimo uporabiti, izberemo s klikom na krožec, vendar je razlika običajno majhna.